

Видавнича група «Наукові перспективи»

**Громадська організація
«Християнська академія педагогічних наук України»**

«Вісник науки та освіти»

***(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)***

Випуск № 3(21) 2024

Київ – 2024

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Public organization

"Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine"

"Bulletin of Science and Education"

*(Series" Philology ", Series" Pedagogy ", Series" Sociology ",
Series" Culture and Art ", Series" History and Archeology")*

Issue № 3(21) 2024

Kiev – 2024

«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)»:
журнал. 2024. № 3(21) 2024. С. 1368

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 01.04.2024, № 1/4-24)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія) та педагогіки (спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.12.2022 № 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології (спеціальність – 035 філологія)

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, громадської наукової організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання» та громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а також, культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходиться застосування тематика наукового журналу.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar.

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна).

Редакційна колегія:

- ✚ Александрова (Верба) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- ✚ Афонін Едуард Андрійович - доктор соціологічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, (Київ, Україна)
- ✚ Булатов Валерій Анатолійович - старший викладач кафедри дизайну Українського гуманітарного інституту, член спілки дизайнерів України
- ✚ Вакулик Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- ✚ Волощенко Марина Олександрівна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Державного університету "Одеська Політехніка" (Одеса, Україна)
- ✚ Вуколова Катерина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Дніпро, Україна)
- ✚ Головна Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)
- ✚ Колмикова Олена Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін Дунайського інституту Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
- ✚ Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)
- ✚ Кошетар Ульяна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Куриш Наталія Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- ✚ Линтвар Ольга Миколаївна - кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Литвинська Світлана Віталіївна - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету, (Київ, Україна)
- ✚ Матійчин Ірина Мстиславівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування Навчально-наукового інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Україна)
- ✚ Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)

- ✚ Мацько Віталій Петрович - доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (Хмельницький, Україна)
- ✚ Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- ✚ Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- ✚ Міщенко Ірина Іванівна - кандидат мистецтвознавства, доцент, Заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Ніколаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методику її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- ✚ Осова Ольга Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземної філології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (Харків, Україна)
- ✚ Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- ✚ Потенко Людмила Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, директор Черкаського інформаційно-учбового тренінгового центру Національного університету «Одеська юридична академія», доцент кафедри іноземних мов НУ «ЮА», членкиня Центру українського-європейського наукового співробітництва (Одеса, Україна)
- ✚ Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- ✚ Прокопович Лада Валеріївна - доктор філософських наук, професор кафедри культурології та філософії культури Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
- ✚ Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- ✚ Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методику дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені к.д.ушинського (Одеса, Україна)
- ✚ Сидоренко Сергій Іванович - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- ✚ Скляр Ірина Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський Державний педагогічний університет, постдокторант(м. Дніпро, Україна)
- ✚ Степанова Наталія Михайлівна - кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти, заступник з науки директора ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Черкаси, Україна)
- ✚ Стратулат Наталія Вікторівна, кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри правничої лінгвістики Національної академії внутрішніх справ, (Київ, Україна)
- ✚ Супрун Володимир Миколайович – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- ✚ Телешкіна Олеся Олександрівна - доктор філологічних наук (спеціальність "Українська мова"), доцент, професор кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, (Харків, Україна)
- ✚ Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- ✚ Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- ✚ Федотова Оксана Олегівна - доктор історичних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету (Київ, Україна)
- ✚ Чікарькова Марія Юріївна - доктор філософських наук (спец. "філософія культури"), професор кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)
- ✚ Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- ✚ Шевель Інна Петрівна - кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Київського національного університету культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- ✚ Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- ✚ Щербак Олена Володимирівна - кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв, Україна)
- ✚ Янкович Олександра Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методику початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Тернопіль, Україна)
- ✚ Ярослав Сирник - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»

- Ababilova N.M.**
Considering peculiarities of technical texts in the translation process.....16
- Akulshyna N.**
The levels of formation of the military terminological system and the military discourse (based on the persian and ukrainian languages).....29
- Nykyropets S.S., Kulish L.V., Magas L.M., Melnyk M.B., Piddubchak S.Yu.**
Utilizing the semiotic model to enhance semantic adequacy in translation processes: a theoretical framework.....47
- Бабій І.М., Свистун Н.О.**
Семантико-функційні особливості фразеологізмів у художньому і спортивному дискурсі.....63
- Вавричина Г.С., Фридрих І.І.**
Мовні запозичення: як англійська та українська взаємодіють у сфері нових слів та виразів.....77
- Велущак М.Я., Осіпчук Н.В., Алиєва А.Д.**
Особливості молодіжного сленгу сучасної англійської мови.....89
- Горбенко І.Ф., Грищенко О.В., Юлдашева С.А.**
Вплив медіа на еволюцію морфологічної системи української мови.....104
- Дацьо О.Г., Буданова Л.Г., Ємельянова Є.С.**
Вивчення нових методик та технологій викладання іноземних мов, а також їх вплив на результативність навчання.....119
- Денисовець І.В.**
Становлення термінів на означення префіксоподібних елементів в українському словотворі.....130

- Єщенко Т.А.**
*Референційність і прагматичний простір тексту (на прикладі футбольного репортажу).....*144
- Зеленська О.П.**
*Оними в англійському законодавчому дискурсі (на прикладі правової системи Великобританії).....*158
- Левун Г.Г., Олійник Л.В., Іваницька Ю.В.**
*Порівняльний аналіз фразеологічних одиниць, їхніх еквівалентів та використання в культурному контексті на прикладі англійської та німецької мов.....*183
- Лисак В.М., Попадинець М.В.**
*Аспекти лінгводидактичного аналізу жанрово-композиційної системи чарівної української казки.....*196
- Мельник І.А., Масицька Т.Є., Іовхімчук Н.В.**
*Транспозиційний вияв відприкметникової синтаксичної дієслівності і в драмі-феєрії «Лісова пісня» Лесі Українки.....*208
- Мітькіна Є.М., Жиздюк Г.А., Яблонський А.М.**
*Синтез традиційних та інноваційних методів у викладанні філологічних дисциплін.....*221
- Мусафір В.Ф.**
*Проблеми редагування перекладу на заняттях у ЗВО.....*238
- Мусієнко А.П., Тихонова Т.Б., Шабуніна В.В.**
*Інноваційні методики викладання іноземних мов у закладах вищої освіти: кейс-стаді з порівняльним аналізом.....*252
- Нагорна О.О.**
*Дослідження концептуальних метафор в англомовному політичному та діловому дискурсі з точки зору стилістики.....*264
- Налімова А.О.**
*Художнє втілення корейського національного характеру в оповіданнях Ха Гинчхана.....*273
- Новік К.І., Козлов Є.Д., Голубєва І.В.**
*Застосування штучного інтелекту в процесі CPD для викладачів англійської мови: стратегії та перспективи.....*287

- Павлишинець О.О., Петришак Б.Я., Бойчук Н.В.**
*Вплив технологій на розвиток мовної культури: аспекти комунікації в цифровому середовищі.....*301
- Пена Л.І.**
*Курс «Вступ до мовознавства» у формуванні майбутніх філологів.....*313
- Приліпко І.Л.**
*Необарокова поетика повістей Валерія Шевчука «Мор» та «Сповідь».....*325
- Рязанцева Д.В.**
*Роль прикметників у моделюванні стратегії позитиву — підвищення статусу мовця.....*338
- Саврасова-В'юн Т.О.**
*Зцілювальний потенціал літературної казки як проєкції нараційної ідентичності.....*349
- Сивик О.А., Дзекун Ю.О., Твердохліб О.С.**
*Роль німецької мови в міжкультурному спілкуванні: виклики та перспективи.....*367
- Слаба О.В., Малиновська І.А., Соломко З.К.**
*Вплив технологій на вивчення німецької мови в умовах між культурної комунікації: аналіз ефективності віртуальних інструментів у навчанні.....*379
- Філіппович Т.М.**
*Англійська мова в системі середньої освіти Іспанії.....*392
- Чорний І.В.**
*Гендерний аспект у сучасному українському ретродетективі.....*406

СЕРІЯ «ПЕДАГОГІКА»

- Demchenko I.I., Kalynovska I.S.**
*Integration of stem technologies into the process of preparing teachers for professional activities in inclusive education.....*420
- Нагарин М.І.**
*Formation of volitional qualities of pupils in extracurricular sports institutions.....*431

Mychkovska V.R.

Foreign language as a means of forming professional creative activity of future border guard officers.....411

Vertel V.V.

Regulatory and legal framework of ecological and naturalistic work in the out-of-school education institutions of north-eastern Ukraine (40-90's of the 20th century).....454

Акімова О.В., Сапогов М.В., Гапчук Я.А., Задворняк Л.С.

Тенденції розвитку вищої педагогічної освіти : історико-порівняльний аспект.....471

Аксьонова О.М., Кузіна Ю.В.

Організаційно-педагогічні умови адаптації майбутніх військових фахівців до професійної діяльності під час вивчення математичних дисциплін.....484

Анголенко В.В., Отрошко Т.В., Печериця Н.М.

Підготовка майбутніх фахівців соціальної сфери до використання арт-терапевтичних технік у професійній діяльності.....495

Байтеряков О.З., Байтерякова Н.Ю.

Методичні аспекти відображення історії географічних відкриттів у сучасній культурі.....506

Безлатня Л.О., Рожі І., Притуляк Т.С.

Екологічна освіта як фактор розвитку культури особистості під час впровадження інформаційно-комунікаційних технологій....521

Букач М,М.

Психолого-педагогічні аспекти соціалізації старшокласників в умовах сучасних змін.....536

Варнавська І.В.

Формування духовних цінностей студентської молоді.....545

Візавер В.А.

Впровадження здоров'язберігаючих технологій в ЗВО Угорщини...554

Вінтюк Ю.В.

Особливості викладання навчального курсу «Сімейне консультування» при підготовці магістрів-психологів.....568

- Волошина Г.**
*Підготовка вчителя початкової школи до розвитку креативного мислення молодших школярів на уроках літературного читання.....*581
- Гарбар С.В.**
*Підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до використання мультиплікаційних фільмів у роботі з дітьми дошкільного віку.....*591
- Гарбузенко Л.В., Чен Н.В., Кириченко О.І.**
*Візуальний досвід у художньо-творчій діяльності майбутніх фахівців образотворчого мистецтва.....*606
- Гудачок Г.Ю.**
*Професійна мотивація як педагогічна умова формування прогностичної компетентності у майбутніх учителів початкових класів.....*621
- Дарманська І.М.**
*Місце кадрового менеджменту в системі підготовки майбутніх керівників закладів освіти.....*632
- Демиденко О.І., Потапенко М.В., Кругляк В.І., Потапенко Г.М.**
*Розвиток художньо-естетичного смаку у студентів спеціальності «дизайн» в процесі професійної підготовки.....*647
- Демиденко О.І., Потапенко М.В., Кругляк В.І., Потапенко Г.М.**
*Дуальна освіта у графічному дизайні: проблеми і перспективи....*660
- Долгопол О.О., Кір'янова О.В.**
*Технологічний підхід у підготовці психологів (на прикладі дисциплін соціально-психологічного спрямування).....*673
- Дубовик С.Г., Дімітруха К.В.**
*Вивчення граматики-орфографічного матеріалу в початковій школі засобами цифрових технологій.....*685
- Іваніцька І.В.** 698
*Аналіз результатів експериментальної перевірки педагогічних умов формування іншомовно-термінологічної компетентності майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння.....*698
- Іванова І.Л., Горбач Н.Л., Кальченко Т.М.**
*Еволюція методів навчання іноземної мови та їх використання у закладах вищої освіти.....*707

Ігнатенко Н.В.

Генезис вітчизняної теорії та методики навчання історії в школі у 1996–2010 рр.....722

Іовчев С.І., Савчук Н.В., Акопян Г.М.

Роль технологій у вдосконаленні дистанційного навчання: інноваційні підходи та інструменти.....736

Іонова О.М., Лупаренко С.Є.

Розвиток вальдорфської освіти: традиції та сучасні реалії.....749

Канішевська Л.В., Лесик А.С.

Форми і методи виховання безпечної поведінки майбутніх вчителів в умовах надзвичайних ситуацій.....765

Карнаух Л.П., Авраменко О.О.

Неформальна освіта як чинник формування фахових компетентностей здобувачів вищої освіти спеціальності 012 дошкільна освіта.....775

Карпюк Д.Р.

Теоретичні засади педагогічної розвідки формування цифрової компетентності у бакалаврів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».....786

Кошіль О.П.

Професійний розвиток викладачів закладів фахової передвищої освіти: основні вектори та виклики.....800

Лупак Н.М., Майданюк І.З., Макода С.Л., Бідюк Д.Є.

Історія розвитку бальної хореографії.....814

Маслова Н.М., Булиніна О.Д., Ковальов М.М.

Фізіологічний вплив стресу, як факт ораекспозома на когнітивну функцію молодих осіб.....823

Мізюк В.А., Абросімов Є.О.

Особливості використання симулятора «PC building simulator» під час вивчення архітектури комп'ютера в умовах дистанційного і змішаного навчання.....839

Набока О.М., Потапова І.М., Крамаренко А.М.

Формування соціокультурної компетентності у майбутніх бакалаврів політології та міжнародних відносин на заняттях з англійської мови.....853

- Попадич Б.Т., Попадич О.О., Логай В.А.**
*Дистанційне навчання як виклик сучасної системи освіти:
методико-правовий вимір.....*863
- Поручинська І.В., Поручинський В.І., Слащук А.М.**
*Використання методу проєктів на уроках географії.....*878
- Прищепа С.М.**
*Комунікативна компетентність як основа професіоналізму
викладача закладу вищої освіти.....*887
- Птащенко Ф.О., Велика О.І., Полосіна В.М.**
*Віртуальний фізичний практикум на платформі Labview з
розділу «Дифракція світла».....*894
- Радомський І.П.**
*Взаємозв'язок прогнозування, конструювання, моделювання та
планування з педагогічним проєктуванням.....*909
- Рокосовик Н.В., Кучай О.В., Кучай Т.П.**
*Гуманітарна культура вчителя англійської мови у структурі
педагогічної культури.....*919
- Саєнко Н.В.**
*Стратегії розвитку автономії студентів технічного вишу у
вивченні іноземних мов з використанням цифрових технологій.....*927
- Сапогов М.В., Гапчук Я.А., Салій Р.В.**
*Розвиток лідерських якостей майбутніх педагогів в умовах
цифровізації вищої освіти.....*942
- Сирцова О.М., Хаустова О.В., Петрик О.В.**
*Підготовка педагогів до психосоціальної підтримки здобувачів
освіти.....*953
- Степаненко О.К., Іванишин М.В., Пасічник Л.В.**
*Аналіз та оцінка новаторських методик навчання мови та
літератури в шкільній освіті.....*966
- Толочко С.В., Бордюг Н.С.**
*Теоретико-методологічний аналіз формування глобальної
компетентності здобувачів освіти в умовах сучасних викликів.....*978

Тушко К.Ю., Торічний О.В.

*Професійна рефлексія як компонент професійної компетентності фахівців сектору безпеки та оборони України.....*994

Тягай І.М.

*Особливості формування педагогічної майстерності у майбутніх учителів математики у процесі навчання фахових дисциплін засобами інноваційних технологій.....*1004

Умрихіна О.С.

*Художньо-педагогічна інтерпретація музичного твору у фаховій підготовці майбутніх педагогів-музикантів.....*1011

Хом'як О.А., Тіт В.О.

*Готовність молодших школярів до взаємодії з однолітками з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання.....*1020

Цой Т.В., Цой М.П.

*Інноваційні підходи до впровадження змішаної освіти в закладах вищої освіти та їх взаємодія з дистанційним навчанням.....*1034

Чепкий І.В., Олешко Д.О., Шевчук В.В.

*Щодо проблеми впровадження бойового досвіду військово-службовців у зміст професійної підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників.....*1047

Шарова Т.М.

*Ефективна робота з обдарованою молоддю в умовах воєнного та поствоєнного часу засобами аналітично-інформаційної системи.....*1057

Шатайло Н.В.

*Розвиток методичної компетентності педагогів у координатах неперервної освіти.....*1069

Шипка М.І.

*Моральні ідеали виховання у творчій спадщині блаженнішого Любомира Гузара.....*1081

Юрченко О.В., Житнухіна К.П.

*Саморегуляція педагогічної діяльності у професійній підготовці майбутнього педагога: теоретичний аспект.....*1096

СЕРІЯ «ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ»

Бессалова Т.В.

*До історії створення системи забезпечення якості вищої освіти в європейському просторі вищої освіти.....*1110

Бровко Б.А., Миронюк Л.В.

*Життєвий та педагогічний шлях члена-кореспондента всеукраїнської академії наук Я.П. Новицького.....*1124

Бровко Б.А., Миронюк Л.В.

*Загальний огляд фольклорно-етнографічного доробку Я.П. Новицького історичної тематики.....*1142

Гончаренко О.М., Хмельницька Л.В.

*Життєвий шлях та краєзнавча діяльність Михайла Злобинця.....*1159

Горохівський П.І., Карпенко В.В.

*Становлення інституту військового капеланства в Збройних Силах України.....*1173

Кліш А.Б., Москалюк М.М.

*Боротьба «Дирекції мит у Львові» з контрабандою (1920-ті рр.)...*1186

Кравченко Н.Б., Любовець О.М., Білан С.О.

*Діяльність комісії київської міської ради з питань поновлення прав реабілітованих: початковий етап (1991–1994 рр.).....*1203

Кришній П.І., Печорін О.М.

*Розвиток сил і засобів військових формувань спеціального призначення у воєнних конфліктах у період 1945-1960 р.р.....*1217

Леп'явко С.А.

*Діяльність О. Корнієвського в бандурній справі.....*1228

Малацай І.В., Звягінцев Є.В.

*Голокост в першій Словацькій Республіці 1939-1945 років.....*1242

Меньшиков С.О.

*Історія стратегічного партнерства: АТ «Українські енергетичні машини» і кафедра турбінобудування НТУ «ХПІ» у спільному пошуку інновацій.....*1256

Перепелюк О.М., Візер С.О.

*Особливості формування української музики епохи Бароко.....*1268

Самойленко Г.В.

*Кобзарі та бандуристи в дослідженнях вчених та студентів
Ніжинського історико-філологічного інституту князя
Безбородька.....1280*

Тарасенко О.О.

*Дослідження персоналії Івана Каманіна українськими
істориками.....1295*

Штерр Д.І.

*Церковно-обрядові та позаеклезіальні практики в середовищі
Греко-Католиків Мукачівської єпархії - основний чинник
формування релігійної етнокультури спільноти.....1315*

СЕРІЯ «КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО»

Курик О.Д.

*Стан та перспективи розвитку плоско-рельєфного різьблення
по дереву у творчості В. Гуза та Д. Курика.....1326*

Тищик В.Б., Плаксіна О.Ф.

Імпровізація як вид творчої діяльності.....1337

Тищик В.Б., Плаксіна О.Ф.

*До проблеми специфіки естрадної композиції як феномену
сучасної української культури (на прикладі творчості гурту
Опика).....1347*

СЕРІЯ «СОЦІОЛОГІЯ»

Балановський Я.М.

Соціологічний аналіз соціальної матерії.....1357

УДК 373.31

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-3\(21\)-685-698](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-3(21)-685-698)

Дубовик Світлана Григоріївна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти Факультету педагогічної освіти, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, <https://orcid.org/0000-0002-8564-0693>

Дімітруха Катерина Віталіївна студентка Факультету педагогічної освіти, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, <https://orcid.org/0009-0009-5262-2526>

ВИВЧЕННЯ ГРАМАТИКО-ОРФОГРАФІЧНОГО МАТЕРІАЛУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Анотація. У статті йдеться про методичну систему вивчення граматики-орфографічного матеріалу в початковій школі із застосуванням цифрових технологій. Розкрито сутність і зміст базових понять дослідження. Розглянуто теоретичні основи цифровізації освіти та принципи впровадження цифрових технологій у процес початкової мовної освіти. Визначено природу цифрових технологій, їх принципи (відкритість, цифрова інтерактивність, простота використання інтерфейсу). Подано структуру рівнів (апаратне забезпечення, програмне забезпечення, рівень користувача). Визначено основні засоби (апаратне забезпечення, програмне забезпечення). Досліджено різні підходи до застосування цифрових технологій на уроках української мови в початковій школі. Конкретизовано основні напрями роботи вчителя на уроках вивчення граматики-орфографічного матеріалу із застосуванням цифрових інструментів. Уточнено завдання, які вчитель має усвідомлювати, щоб майстерно застосовувати різні цифрові технології в освітньому процесі початкової школи під час опрацювання основних розділів української мови – граматики й орфографії. Запропоновано алгоритм застосування цифрових інструментів із метою ефективної організації уроків української мови в початковій школі і формування граматики-орфографічних умінь і навичок молодших школярів. Доведено, що застосування цифрових технологій в освітньому процесі початкової школи має значний потенціал для підвищення рівня навчальних досягнень молодших школярів з

граматики й орфографії української мови. Акцентовано увагу на доцільності застосування цифрових технологій і зазначено, що використання їх має балансувати між цифровим і традиційним навчанням, відповідати принципам безпеки та приватності. Подано методичні рекомендації для педагогів із питань застосування цифрових інструментів на уроках опрацювання граматико-орфографічного матеріалу. Рекомендовано сучасні методи і прийоми навчання, форми роботи і цифрові засоби навчання, яким необхідно надавати перевагу на уроках вивчення грамматики й орфографії. Розроблено комплекс граматико-орфографічних вправ і завдань, під час виконання яких доцільно застосовувати цифрові технології.

Ключові слова: цифровізація, цифрові технології, цифрові інструменти, апаратні і програмні засоби навчання, освітній процес початкової школи, граматика, орфографія, застосування цифрових інструментів, методична система вивчення грамматики й орфографії.

Dubovyk Svitlana Hryhoriivna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Primary Education, Faculty of Pedagogical Education, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, <https://orcid.org/0000-0002-8564-0693>

Дімітруха Катерина Vitaliyvna student of the Faculty of Pedagogical Education, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, <https://orcid.org/0009-0009-5262-2526>

STUDYING GRAMMAR AND SPELLING IN PRIMARY SCHOOL USING DIGITAL TECHNOLOGIES

Abstract. This article discusses a methodological system for teaching grammar and spelling in primary schools through the use of digital technologies. It reveals the essence and content of the basic concepts of the research, explores the theoretical foundations of educational digitization, and outlines the principles of integrating digital technologies into the process of elementary language education. The nature of digital technologies and their principles (openness, digital interactivity, ease of interface use) are defined. The structure of levels (hardware, software, user level) is presented along with the main tools (hardware, software). Various approaches to the application of digital technologies in Ukrainian language lessons at the primary school level are examined. The main directions of the teacher's work in lessons on studying grammar and spelling using digital tools are specified.

Tasks that teachers should be aware of to effectively apply various digital technologies in the educational process of primary school, particularly in studying the core sections of Ukrainian language grammar and spelling, are clarified. An algorithm for the use of digital tools is proposed to effectively organize Ukrainian language lessons in primary school and develop the grammatical and spelling skills of younger students. It is proven that the use of digital technologies in the educational process of primary school has significant potential for improving the academic achievements of younger students in Ukrainian language grammar and spelling. Emphasis is placed on the appropriateness of using digital technologies and it is noted that their use should balance between digital and traditional teaching, adhere to principles of safety and privacy. Methodological recommendations for educators on the application of digital tools in lessons on studying grammar and spelling are provided. Modern teaching methods and techniques, forms of work, and digital learning tools that should be preferred in grammar and spelling lessons are recommended. A set of grammar and spelling exercises and tasks, during the execution of which it is advisable to use digital technologies, is developed.

Keywords: digitization, digital technologies, digital tools, hardware and software teaching aids, elementary school educational process, grammar, spelling, application of digital tools, methodological system for studying grammar and spelling.

Постановка проблеми. Цифровізація та індивідуалізація освіти, частковий перехід на дистанційну освіту в сучасних умовах, зростання та поширення відкритих освітніх ресурсів, потреба в цифровій грамотності, зниження активного бажання молодших школярів вивчати українську мову зумовили актуальність означеної проблеми. Ці причини посилюють науковий інтерес до обраної теми та видаються особливо важливими під час військової окупації України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз сучасної науково-методичної літератури дав змогу зробити висновки про те, що вітчизняні дослідники узагальнили і систематизували інформацію про теоретичні основи цифровізації освіти та принципи впровадження цифрових та інтерактивних технологій у процес початкової освіти. Науковці В. Биков, О. Пінчук, О. Спірін, М. Швардак [7] дослідили питання, пов'язані з викликами, що постали перед нинішньою цифровою трансформацією української системи освіти. І. Лапшина [3] у своїх наукових розвідках виявила системне бачення проблеми і запропонувала напрями роботи з подолання труднощів, що виникають під час організації дистанційного навчання в початковій школі.

Дослідники Л. Карташова [3], Н. Бахмат, О. Попадич, Л. Деркач, М. Швардак, М. Лукашук, В. Романенко систематизували досягнення сучасної науки у вирішенні питання подальшого розвитку цифрових технологій і їх застосування в школі. Науковець Т. Брицкан [2] у своїх дослідженнях детально розглянула процес застосування цифрових інструментів в освітньому процесі, акцентувавши увагу на розвитку творчого потенціалу вчителя початкової школи, стимулюванні навчальної діяльності учнів, розвитку їхніх стійких пізнавальних здібностей.

М. Марієнко та А. Сухих [6] висвітлили питання щодо застосування цифрових інструментів у змішаному навчанні з технологічного погляду. С. Лупиневич та І. Лапшина визначили особливості дидактичної конструкції електронного навчання. Крохмальна Г.І., Захожа Ю.-Г.В. [4] дослідили питання використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках української мови в початковій школі.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Питання з модернізації системи навчання української мови із застосуванням цифрових інструментів у початковій школі вивчали і продовжують досліджувати сучасні науковці. На нашу думку, незважаючи на те, що окремі аспекти цієї проблеми висвітлено в наукових розвідках, важливо продовжувати дослідження цього питання, оскільки воно не втрачає своєї актуальності. Зокрема, науковий інтерес становить системний аналіз проблеми і практика застосування цифрових інструментів на уроках української мови в початковій школі під час вивчення основних розділів – граматики й орфографії.

Мета статті: розкрити організаційно-методичні основи застосування цифрових інструментів на уроках вивчення граматики-орфографічного матеріалу в початковій школі і сформулювати методичні рекомендації для вчителів із питань доцільного використання цифрових технологій в освітньому процесі.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сучасному етапі розвитку лінгводидактичної науки особливої актуальності набуває проблема вивчення української мови в початковій школі із застосуванням цифрових технологій. Опрацювання мовного матеріалу в межах змістової лінії програми «Досліджуємо мовні явища» із використанням сучасних цифрових інструментів – одне з важливих питань, яке потребує глибинного вивчення і детального розгляду.

На нашу думку, система роботи над засвоєнням знань про мовні явища, формуванням мовних понять із основних розділів початкового курсу української мови (насамперед граматики й орфографії), розвитком і

вдосконаленням граматико-орфографічних умінь і навичок молодших школярів має передбачати застосування сучасних цифрових засобів навчання. Таким чином, пріоритетні завдання, які стоять перед сучасними педагогами у навчанні мови і мовлення, граматики й орфографії, – навчитися доцільно застосовувати сучасні цифрові інструменти на уроках вивчення граматико-орфографічного матеріалу

Застосування цифрових технологій в освітньому процесі початкової школи на уроках вивчення граматико-орфографічного матеріалу дозволяє користувачам взаємодіяти з інформацією та досягати результатів у режимі реального часу; дає змогу учням взаємодіяти одне з одним за допомогою різних електронних пристроїв, а саме: комп'ютерів, смартфонів, планшетів. Програмне забезпечення, яке використовується в межах цифрових технологій, уможливує створення інтерактивних веб-сайтів, відеоігор, інтерактивних вправ, віртуальної та доповненої реальності, які можна застосовувати для навчання, спілкування, творчості та розваг на уроках вивчення граматики й орфографії.

У наукових розвідках В. Бикова, О. Пінчука та О. Спіріна [1] виділено основні принципи застосування цифрових інструментів в освітньому процесі: відкритість: цифрові інструменти дозволяють учням обмінюватися інформацією та даними онлайн; активна співпраця (цифрова взаємодія): учні можуть активно співпрацювати з системою, вводити нові дані та перевіряти правильність відповідей; зручний інтерфейс: цифрові інструменти розроблені так, що є загальнодоступними та зрозумілими різним дітям із різним рівнем користувацьких умінь.

Зазначимо, що цифрові інструменти можуть бути організовані за різними критеріями залежно від їх функціональних характеристик. Один зі способів зробити це – розділити їх на три рівні: апаратне, програмне та користувацьке забезпечення.

Апаратний рівень передбачає наявність обладнання, необхідного для технологічної діяльності (наприклад, комп'ютери, планшети, смартфони). Програмний рівень складається з програмного забезпечення, що забезпечує функціональність технології. Цей рівень включає операційну систему, програми для створення, редагування та відтворення вмісту (фото, відео, аудіо), програми обробки даних та інтерфейс користувача. Рівень користувача визначає взаємодію між технологією і користувачем. Він містить інтерфейси користувача, які дозволяють їм взаємодіяти з програмним забезпеченням і вмістом, який можна створювати, редагувати та споживати за допомогою технології.

У науковій розвідці детально розглянемо апаратне та програмне забезпечення цифрових інструментів, застосування яких в освітньому процесі початкової школи на уроках вивчення граматики-орфографічного матеріалу сприятиме ефективності навчання молодших школярів.

Апаратне забезпечення цифрових інструментів передбачає застосування сучасних технічних засобів, які доцільно використовувати на уроках вивчення граматики-орфографічного матеріалу.

Інтерактивна дошка – засіб взаємодії користувача з комп'ютером. Зазначимо, що така дошка схожа на звичайну шкільну дошку, але поверхня інтерактивної дошки може відображати зображення, якими можна керувати за допомогою спеціальних маркерів і жестів рук. Рекомендуємо сучасним педагогам застосовувати інтерактивну дошку на уроках вивчення основних розділів початкового курсу української мови – граматики й орфографії з метою пояснення навчального матеріалу і його закріплення. У процесі використання інтерактивної дошки в освітньому процесі учителі початкової школи зможуть презентувати граматики-орфографічний матеріал за допомогою візуальних елементів, а саме: зображення, відео, таблиці.

Планшети та смартфони – пристрої, за допомогою яких можна використовувати різні програми та підключатися до Інтернету. Ці гаджети можна використовувати як освітні інструменти для засвоєння граматики-орфографічних правил та доступу до інформації в будь-який час і в будь-якому місці. Рекомендуємо вчителям початкової школи створювати інтерактивні уроки вивчення граматики-орфографічного матеріалу, які дозволяють учням навчатися самостійно та взаємодіяти з іншими учасниками освітнього процесу [7]. Наприклад, учителі можуть використовувати веб-додатки для розвитку і вдосконалення граматики-орфографічних умінь та навичок молодших школярів (наприклад, під час вивчення навчальних тем: «Правопис закінчень іменників жіночого роду на -а(-я) в орудному відмінку однини», «Правопис закінчень іменників чоловічого роду в орудному відмінку однини» 4 клас).

Інтерактивний дисплей – це цифровий екран, який дозволяє користувачам взаємодіяти з відображуваним вмістом за допомогою спеціальних інтерактивних аксесуарів, а саме: сенсорні екрани, стилуси, миші та клавіатури. Цей засіб використовується для цілей, які вимагають взаємодії з представленим вмістом, наприклад, для навчання, презентацій, виступів, співпраці тощо. Інтерактивні дисплеї доцільно використовувати в освітньому процесі початкової школи під час навчання української мови, оскільки їх застосування заохочує учнів до навчання мови і залучає до активної участі на уроці. Зазначимо, що

дисплеї можна використовувати для дистанційного навчання української мови; мультимедійних презентацій, інтерактивних завдань, створення мовних ігор, групової співпраці (наприклад, під час опрацювання навчальної теми «Правопис прикметників на *-ський, -зький, -цький*»).

Конкретизуємо програмні засоби для цифрових інтерактивних технологій, які доцільно застосовувати вчителям початкової школи з метою ефективного навчання мови і мовлення, формування граматико-орфографічних умінь і навичок молодших школярів. Наприклад:

Віртуальна реальність (VR) – це цифровий інструмент, що дозволяє користувачам взаємодіяти з цифровим середовищем, яке імітує реальний світ або створює уявний віртуальний світ за допомогою комп'ютерної графіки та 360-градусних камер. Користувачі можуть контролювати та відчувати власну поведінку в цьому середовищі за допомогою спеціальних пристроїв, які називаються VR-гарнітурами.

Доповнена реальність (AR) – це цифровий інструмент, що дозволяє користувачам відчувати додатковий реальний світ через комп'ютерні об'єкти; AR доцільно використовувати для створення інтерактивних програм та мовних ігор, навчання та візуалізації даних (Schvardak, 2022). Використовуючи віртуальну та доповнену реальність, учителі зможуть створювати і проводити цікаві уроки української мови, які дозволять учням початкових класів усебічно пізнавати світ у його розмаїтті. Педагоги зможуть використовувати віртуальну реальність в освітньому процесі під час проведення екскурсій, організації проєктної діяльності молодших школярів (наприклад, створення проєктів «У світі граматики», «У світі орфографії»).

Інтерактивна візуалізація – це цифровий інструмент, що дозволяє користувачам отримувати та маніпулювати даними у формі візуальних елементів, а саме: діаграми, графіки та картографічні зображення [3]. Ці сучасні технології можна використовувати для аналізу даних, візуалізації та представлення інформації, поданої в підручниках з української мови під час вивчення граматико-орфографічного матеріалу.

Інтерактивні веб-сайти – технології, які дозволяють користувачам взаємодіяти з веб-сайтами та отримувати інформацію в реальному часі. Інтерактивні веб-сайти містять різноманітні інтерактивні елементи, а саме: онлайн-опитування, інтерактивні завдання, форми зворотного зв'язку та ігрові елементи (наприклад, веб-сайти «Уміти», «Мій клас»), які доцільно застосовувати на уроках української мови в початковій школі у процесі опрацювання навчального матеріалу з граматики й орфографії.

Інтерактивні додатки – це програмні засоби на комп'ютерах або мобільних пристроях, призначені для залучення користувачів і створення інтерактивного досвіду. Інтерактивні додатки містять відео та аудіоматеріали, інтерактивні завдання, тести, ігри, симуляції та співпрацю користувачів. Застосування цих інструментів на уроках української мови сприятиме засвоєнню молодшими школярами мовних понять, формуванню граматико-орфографічних умінь і навичок молодших школярів під час активної взаємодії, навчання та практичного застосування знань із граматики й орфографії.

Інтерактивне відео – це цифровий інструмент, що дозволяє користувачам обирати різні способи розвитку сюжету, взаємодії з об'єктами та героями, взаємодіяти з відео, відчувати вплив на події у відео. Рекомендуємо вчителям початкової школи застосовувати інтерактивне відео насамперед на уроках розвитку мовлення молодших школярів під час організації різних видів мовленнєвої діяльності, на уроках формування граматико-орфографічних умінь і навичок у процесі роботи над мовними рубриками «Як правильно сказати?», «Як правильно написати?».

Цифрові інтерактивні ігри (гейміфікація) – це цифровий інструмент, що дозволяє користувачам взаємодіяти з ігровим світом і виконувати різноманітні завдання для досягнення певних цілей. Такі ігри можна створювати і для уроків української мови з вивчення граматико-орфографічного матеріалу. Їх доцільно використовувати у процесі індивідуального навчання, під час організації і проведення групової роботи. Використання мовних ігор в освітньому процесі сприятиме розвитку пізнавального інтересу учнів початкових класів, формуванню мовної особистості молодших школярів. Учителі можуть використовувати гейміфікацію, щоб поглибити знання учнів з української мови і розвинути нові мовні і мовленнєві вміння та навички в межах навчальної програми [7]. Наприклад, GCompris – це серія розвивальних ігор для дітей до 10 років, які доцільно застосовувати на уроках української мови з метою формування граматико-орфографічних умінь і навичок молодших школярів.

Веб-квест – це цифровий інструмент у формі інтерактивної гри, що використовує ресурси Інтернету і складається із запитань і відповідей. Часто вони тематично орієнтовані на певну мовну тему та є ефективним інструментом для оцінювання навчальних досягнень учнів з української мови. Рекомендуємо сучасним педагогам застосовувати цей цифровий інструмент для виявлення рівнів сформованості граматико-орфографічних умінь молодших школярів (наприклад, під

час вивчення правопису слів, які належать до різних частин мови, – правопис закінчень іменників, прикметників, закінчень особових дієслівних форм).

Інтерактивні книги, підручники і посібники – це цифрові версії традиційних книг, які містять різні інтерактивні елементи, а саме: відео, аудіо, зображення, графіку та анімацію. На нашу думку, ці елементи не тільки роблять книгу більш привабливою та інтерактивною для читачів, а й допомагають закріпити мовні знання та розвинути необхідні мовно-мовленнєві вміння і навички. Інтерактивні книги доцільно використовувати на уроках української мови в початковій школі з різними цілями.

Наприклад, їх можна застосовувати з метою мотивації до вивчення української мови і її основних розділів (передусім граматики й орфографії), розвитку мовленнєво-творчих здібностей молодших школярів. Видавництво «Ранок» публікує безкоштовні інтерактивні електронні підручники на освітньому ресурсі d-learning.com.ua відповідно до програми НУШ, затвердженої Міністерством освіти і науки України. Крім вивчення необхідного теоретичного мовного матеріалу, учні початкових класів можуть виконувати різноманітні цікаві завдання з мови, самостійно перевіряти правильність їх виконання, дивитися навчальні фільми та мультфільми, грати в мовні ігри, подорожувати 3D світом, збирати пазли, розгадувати кросворди.

Інтерактивні онлайн-дошки – це цифрові інструменти, які дозволяють обмінюватися інформацією в Інтернеті в реальному часі. Учителі й учні можуть спілкуватися одне з одним, обмінюватися інформацією, додавати мультимедійні елементи, коментувати та позначати текст, працювати зі стікерами, іконками, малюнками та формулами. Ці цифрові інструменти можна використовувати для віртуальних уроків української мови і командної роботи над проектами. Інтерактивні онлайн-дошки можуть бути корисним інструментом для дистанційного навчання мови та співпраці, особливо коли фізичні зустрічі неможливі. Дані можна зберігати та ділитися ними з більшою кількістю користувачів. Рекомендуємо вчителю застосовувати в освітньому процесі початкової школи на уроках української мови під час вивчення граматики-орфографічного матеріалу: Twiddla, Miro, AWWApp, IDroo, Conceptboard і Limnu.

QR-код – цифровий інтерактивний інструмент, який є способом кодування та збереження інформації у двовимірному вигляді. QR-код може містити різноманітну інформацію, зокрема, текст, веб-адреси, адреси електронної пошти, контактну інформацію. Цей засіб доцільно

використовувати як інтерактивний елемент в освітньому процесі початкової школи на уроках української мови у процесі засвоєння граматико-орфографічного матеріалу (наприклад, вивчення самостійних частин мови і їх правопису).

Наприклад, учитель може створити QR-код для використання в класі, а учні можуть відсканувати QR-код за допомогою смартфона чи планшета з відповідним програмним забезпеченням для швидкого доступу до посилань у QR-коді, а потім – виконати відповідні граматико-орфографічні вправи і завдання. Учителі початкової школи можуть створювати QR-коди домашнього завдання з української мови з посиланнями на додаткові матеріали або відеоуроки, щоб учні могли самостійно вивчати мовний матеріал із граматики й орфографії.

Інтерактивні платформи для дітей молодшого шкільного віку – це комп'ютерні програми, служби та онлайн-ресурси, спеціально розроблені для учнів початкової школи. Ці платформи мають різні формати та містять різні типи контенту, а саме: ігри, відеоуроки, вікторини тощо. Рекомендуємо сучасним педагогам застосовувати інтерактивні платформи на уроках української мови (насамперед вивчення граматико-орфографічного матеріалу) з метою підвищення якості та ефективності освітнього процесу в початковій школі.

На нашу думку, усі ці цифрові інструменти є важливими компонентами цифрової екосистеми. Вони мають використовуватися в різних сферах життя, включаючи мовну освіту. Ці інструменти дозволять користувачам отримувати й обробляти інформацію швидше та ефективніше, а також забезпечать легку та доступну комунікацію з інформацією в сучасному цифровому світі [3].

З метою успішного використання цифрових інструментів на уроках української мови в початковій школі необхідно забезпечити належний рівень професійної підготовки сучасного педагога. Це можна зробити, надавши доступ учителям початкової школи до навчальних семінарів, вебінарів, практикумів, тренінгів, додаткових методичних матеріалів та інших ресурсів.

Подаємо алгоритм застосування цифрових інструментів на уроках вивчення української мови в початкових класах під час опрацювання граматико-орфографічного матеріалу:

1. Визначити навчальні цілі та завдання, яких можна досягти за допомогою цифрових інструментів на уроках української мови. Наприклад, обрані інструменти доцільно застосовувати з метою вивчення основних розділів граматики української мови (морфології і синтаксису), орфографії; розвитку мовленнєво-творчих здібностей учнів початкової школи.

2. Обрати доцільний цифровий інструмент для досягнення навчальних цілей і завдань на уроках засвоєння мовних понять у межах змістової лінії програми «Досліджуємо мовні явища» (насамперед ідеться про уроки вивчення граматики-орфографічного матеріалу).

3. Розробити плани-конспекти уроків вивчення граматики-орфографічного матеріалу української мови із застосуванням цифрових інструментів. При цьому необхідно враховувати вікові та психологічні особливості учнів початкової школи, щоб забезпечити оптимальний рівень складності завдання.

Зазначимо, що вчителів початкової школи необхідно дозволити молодшим школярам активно взаємодіяти із цифровими інструментами та оцінювати свій прогрес у цьому напрямі. Педагоги мають постійно підтримувати і розвивати цифрову грамотність учнів початкових класів на уроках української мови. Важливо надати учням необхідну підтримку, щоб вони стали компетентними користувачами цифрових інструментів і вільно володіли ними. На нашу думку, учителі мають створити умови для активної участі батьків в освітньому процесі, який передбачає використання цифрових інструментів у навчанні української мови.

Учителів початкової школи важливо пам'ятати, що цифрові інструменти повинні лише доповнювати традиційні засоби навчання. Педагоги мають знайти баланс між цифровими інструментами та традиційними засобами навчання. Надмірне застосування цифрових інструментів може негативно впливати на користувачів. Наприклад, учні можуть стати залежними від використання цих технологій, що відволікатиме їх від навчання української мови та зменшуватиме соціальну взаємодію. Можуть виникнути питання щодо безпеки та конфіденційності інформації, яка зберігається та передається за допомогою цих технологій.

Висновки. Цифрові інструменти – це вид комп'ютерних технологій, заснований на принципах відкритості, цифрової інтерактивності та зручності для користувача. Ці сучасні засоби доцільно застосовувати у навчанні української мови в початковій школі з метою підвищення якості мовної освіти молодших школярів, засвоєння ними основних розділів початкового курсу української мови (насамперед граматики й орфографії). Вони застосовуються в освітньому процесі початкової школи, щоб мотивувати учнів до вивчення мови, розвитку в них мовно-мовленнєвих умінь, формування цифрових навичок.

Учителі початкової школи мають володіти цифровою компетентністю, щоб уміти застосовувати цифрові інструменти в освітньому

процесі. Сучасному педагогові важливо пам'ятати, що цифрові інструменти не повинні замінювати традиційне навчання, вони мають доповнювати та вдосконалювати освітній процес.

Критична оцінка потенціалу цифрових інструментів дає змогу виокремити позитивні та негативні сторони цифровізації навчання української мови в початковій школі. Це пояснюється тим, що, незважаючи на значні переваги цих технологій, існують також ризики та проблеми, такі як віртуальна залежність, відволікання учнів і зниження соціальної взаємодії користувачів.

Можливістю подальших наукових досліджень є вивчення впливу використання цифрових інструментів на когнітивний та моторний розвиток учнів початкової школи на уроках української мови під час реалізації всіх змістових ліній типової програми.

Література:

1. Биков В.Ю., Спирін О.М., Пінчук О.П. Сучасні завдання цифрової трансформації освіти. Вісник Кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття». 2020. № 1. С. 27–36.

2. Бріцкан Т.Г. Впровадження інноваційних технологій як засіб розвитку творчої особистості вчителя початкових класів. Психолого-педагогічні проблеми становлення сучасного фахівця. 2017. С. 173–178.

3. Карташова Л.А. Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи: Безпечне середовище для учнів та вчителів: виклики та практичні рішення: зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. семінару (Київ, 3 березня 2022 р.). Інститут цифровізації освіти НАПН України, 2022. Київ. С. 28–31.

4. Крохмальна Г.І., Захожа Ю.-Г.В. До питання використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках української мови в початковій школі / Молодий вчений. №9 (85), вересень. 2020. С. 205 – 208

5. Лапшина І.С. Шляхи подолання труднощів організації дистанційного навчання дітей молодшого шкільного віку Науковий журнал Хортицької національної академії. (Серія: Педагогіка. Соціальна робота): наук. журн. / [редкол.: В.В. Нечипоренко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя: Вид-во комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2020. Вип. 2(3). С. 37–46.

6. Мар'єнко М.В., Сухіх А.С. Методика використання цифрових технологій у процесі змішаного навчання в закладах загальної середньої освіти. Вісник Національної академії педагогічних наук України. 2022. № 4(1).

7. Патиченко М. Використання цифрових інтерактивних технологій в освітньому процесі: poradnik. Київ. 2021. 17 с.

8. Швардак М.В. Освітні тренди в умовах Нової української школи. Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова. Сер. 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2022. Вип. 89. С. 136–140.

References:

1. Bykov V.YU., Spirin O.M., Pinchuk O.P. Suchasni zavdannya tsyfrovoyi transformatsiyi osvity. Visnyk Kafedry YUNESKO «Neperervna profesiyna osvita XXI stolittya» [Modern tasks of digital transformation of education. Bulletin of the UNESCO Department «Continuous professional education of the 21st century»]. 2020. 1, 27–36.

2. Brytskan T.H. Vprovadzhennya innovatsiynykh tekhnolohiy yak zasib rozvytku tvorchoyi osobystosti vchytelya pochatkovykh klasiv. Psykholoho-pedahohichni problemy stanovlennya suchasnoho fakhivtsya. [Implementation of innovative technologies as a means of developing the creative personality of primary school teachers. Psychological and pedagogical problems of becoming a modern specialist.] 2017. 173–178

3. Kartashova L.A. Tsyfrova kompetentnist' suchasnoho vchytelya novoyi ukrayins'koyi shkoly: Bezpechne seredovyshe dlya uchniv ta vchyteliv: vyklyky ta praktychni rishennya: zb. materialiv vseukr. nauk.-prakt. Seminaru [Digital competence of the modern teacher of the new Ukrainian school: Safe environment for students and teachers: challenges and practical solutions: collection of materials of the All-Ukrainian scientific and practical seminar] Kyiv, March 3, 2022. 28–31 (ukr).

4. Krokmal'na H.I., Zakhozha YU.-H.V. Do pytan' vykorystannya informatsiyno-komunikatsiynykh tekhnolohiy na urokakh ukrayins'koyi movy v pochatkoviy shkoli/ [To the issue of using information and communication technologies in Ukrainian language lessons in primary school / Molodiy vcheny.] No. 9 (85), September. 2020. PP. 205 - 208

5. Lapshyna I.S. Shlyakhy podolannya trudnoshchiv orhanizatsiyi dystantsiynoho navchannya ditey molodshoho shkil'noho viku Naukovyy zhurnal Khortyts'koyi natsional'noyi akademiyi. [Ways to increase the efficiency of distance learning for students of primary education specialty. Scientific Journal of Khortytsia National Academy.] (Series: Pedagogy. Social Work): scientific journal. Publishing house of the Municipal Institution of Higher Education Khortytsia National Educational and Rehabilitation Academy of Zaporizhzhia Regional Council. 2020. Iss. 2(3). 37–46.

6. Mar'yenko M.V., Sukhykh A.S. Metodyka vykorystannya tsyfrovyykh tekhnolohiy u protsesi zmishanoho navchannya v zakladakh zahal'noyi seredn'oyi osvity. [Methodology of using digital technologies in the process of blended learning in institutions of general secondary education.] Bulletin of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, 2022. 4(1).

7. Patychenko M . Vykorystannya tsyfrovyykh interaktyvnykh tekhnolohiy v osvith'omu protsesi: poradnyk. [The use of digital interactive technologies in the educational process: advisor.] Kyiv. 2021. 17 p.

8. Shvardak M.V. Osvitni trendy v umovakh Novoyi ukrayins'koyi shkoly.[Educational trends in the conditions of the New Ukrainian school.] Scientific Journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series 5. Pedagogical sciences: realities and prospects, 2022. 89, 136–140.

Журнал

«Вісник науки та освіти»

*(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія
«Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)*

Випуск № 3(21) 2024

Видавець:

Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління, Свідоцтво серія ДК №4957
від 18.08.2015 р., Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070.